

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

CONSTRUCCIÓ D'INSTRUMENTS AMB MATERIALS RECICLATS: TALLERS I CLASSES

Cora Vergara Orriols

Aquest Treball de final de grau està subjecta a la llicència **Reconeixement- NoComercial- CompartirIgual 4.0. Espanya de Creative Commons.**

Este Trabajo de final de grado está sujeta a la licencia **Reconocimiento- NoComercial- CompartirIgual 4.0. España de Creative Commons.**

This Final degree project is licensed under the **Creative Commons Attribution- NonCommercial- ShareAlike 4.0. Spain License.-**

CONSTRUCCIÓ D'INSTRUMENTS AMB MATERIALS RECICLATS: TALLERS I CLASSES

Cora Vergara Orriols

Traball de Final de Grau
CORA VERGARA ORRIOLS

Tutora: Eulàlia Grau Costa
Àmbit d'Escultura
Grau en Belles Arts - Universitat de
Barcelona
Curs: 2016-2017
NIUB: 16363325

Agraïments

Aquest treball no s'hagués portat a terme sense l'ajuda de la meva tutora Eulàlia Grau. No només m'ha ajudat en el seguiment d'aquest, sinó que hi està present en tot el treball. He pogut fer els tallers en molts centres de Barcelona. I sobretot destaco el fet que, gràcies a ella, he tornat a la meva antiga escola, a Vic. M'ha proporcionat les ganes i el camí correcte a fer coses més properes a les meves arrels (al meu poble) i molt lligades amb el que m'apassiona i he estudiat, les arts (destacant especialment el dibuix, l'escultura, la pintura i la música).

Un agraïment especial a la professora de l'escola dels Horts, La Sandra Martí, amb la qual vaig repetir l'experiència, amb els seus i les seves alumnes de 2n de Primària (la classe dels Peixos), dels que estic molt orgullosa i agraïda, ja que els tallers han estat un èxit.

Continuo els agraïments a tots els mestres (tutors) i alumnes de Batxillerat de l'Institut Infanta Isabel d'Aragó de Barcelona (Joaquim Perallada i Joan Casals), de l'Institut Vall d'Hebron de Barcelona (Xavier Buso, Clara Usle i Héctor López), de l'EART de Vic (Marià Dinarès).

També vull agrair a la Sònia Brull (del Parc de les olors de Cal Vilanova), l'oportunitat de barrejar art sonor amb les seves dinàmiques de grup, molt lligades amb la salut i el benestar. I les encarregades del Museu Monjo de Vilassar de Mar, la Gemma i la Montse Alier.

Aquest treball no hagués estat possible, tampoc, sense l'ajuda dels meus familiars i amics, destacant l'ajuda del meu pare. "Papa, junts fem un bon equip, sempre." Molt agraïda a en Martí Ruiz (Professor d'art sonor, entre moltes altres coses) i a en Giuseppe Pulice. No poden faltar les meves companyes de Facultat i amigues Júlia Edo i Anna Contreras, que han col·laborat a què part del treball fos un èxit.

Finalment, i no menys importants. Estic molt agraïda i ha sigut un plaer conèixer a en Josep Ma Aragay i en David Sitges, del projecte BasketBeat i de poder participar en un dels seus tallers. I a una magnífica persona i professional, com és la Catherine Clancy, destacant els seus projectes dins de l'àmbit social, i la música.

L'art es veu, s'escolta i és sent.

Resum

Treball de recerca on l'art i l'educació s'uneixen per a realitzar tot un seguit de propostes de caràcter participatiu (adaptables per als diferents grups), utilitzant la música com a base per a la creació d'instruments o objectes sonors utilitzant materials reciclats. També poder fer ritmes i melodies amb les peces creades, inclús amb el nostre propi cos i la nostra veu.

L'objectiu és donar a conèixer exemples reals d'art com a eina de transformació social i participació.

Paraules clau:

PARTICIPACIÓ, LENGUATGES ARTÍSTICS, TRANSFORMACIÓ SOCIAL, EDUCACIÓ SOCIAL, ART SOCIAL, MÚSICA, ART I ESCULTURES SONORES.

Resumen

Trabajo de investigación donde el arte y la educación se unen para realizar propuestas de carácter participativo (adaptables para los diferentes grupos), utilizando la música como base para la creación de instrumentos o objetos sonoros, utilizando materiales reciclados. También el poder hacer ritmos y melodías con piezas creadas, incluso con nuestro propio cuerpo y nuestra propia voz.

El objetivo es dar a conocer ejemplos reales de arte como herramienta de transformación social y de participación.

Palabras clave:

PARTICIPACIÓN, LENGUAJES ARTÍSTICOS, TRANSFORMACIÓN SOCIAL, EDUCACIÓN SOCIAL, ARTE SOCIAL, MÚSICA, ARTE Y ESCULTURAS SONORAS.

Abstract

Research work, where art and education come together to make proposals of a participatory (adaptable for different groups), using music as the basis for the creation of instruments or sound objects, using recycled materials. Also being able to make rhythms and melodies with created pieces, even with our own body and our own voice.

The objective is to present real examples of art as a tool for social transformation and participation.

Keywords:

PARTICIPATION, ARTISTIC LANGUAGES, SOCIAL TRANSFORMATION, SOCIAL EDUCATION, SOCIAL ART, MUSIC, ART AND SOUND SCULPTURES.

ÍNDEX

- 13** Introducció
- 14** Taula de continguts de les classes
- 17** Treballs relacionats:
 - 19** Treball “Garbage Patch”. Illa de plàstic
 - 20** Treball “Felicitat”. Escultura sonora
 - 22** Treball Dia a dia amb ...

- 26** Marc teòric, referents:
 - 27** Luigi Russolo
 - 28** John Cage
 - 29** Bernard i François Baschet
 - 31** Orquesta Cateura (Paraguay)

- 33** Entrevistes:
 - 34** Josep Ma Aragay - BasketBeat
 - 38** Catherine Clancy

- 41** Projecte: Construcció d’instruments amb materials reciclables.

- 47** Primeres Experiències: Pràctiques d’ensenyament a escoles, instituts,...

- 51** APS, projecte de Compartir Idees:
 - 53** Escola els Horts
 - 59** Institut Infanta Isabel d’Aragó
 - 67** Institut Vall d’Hebrón

- 75** EnREDades, Projecte d’Art + Social + Tèxtil:
 - 75** EART Vic
 - 83** Parc de les olors, Cal Vilanova
 - 91** Museu Enric Monjo

- 98** Objectius
- 99** Conclusions
- 100** Bibliografia
- 101** Webgrafia
- Annexos

Introducció

Aquesta proposta parteix d'una idea inicial: La construcció d'instruments, entenent el seu funcionament, complexitat i so, per després poder fer tallers a escoles instituts, centres, entitats, ... On ells i elles podran aprendre a fabricar el seu propi instrument (individualment o per grups), aprendran a tocar-lo, a treballar en equip (creant melodies, ritmes,...) i a escoltar.

La meva intenció és donar a conèixer algu diferent (que per sort, ja s'està fent i mostrant a molts llocs d'arreu del món), parlar del so i de què pot produir so. Proporcionar eines per fomentar la creativitat, les ganes de saber i d'aprendre. Fer del joc un ensenyament que tindrà un resultat físic (però també immaterial), que esperem que sigui gratificant.

Aquesta proposta de caràcter artístic, pedagògic i social, consta d'una part teòrica; Per donar a conèixer aspectes de la "música", entenent aquesta paraula com un concepte molt genèric que ho inclou tot. O de la música en art (art sonor, art social, musicoteràpia), a persones que, o bé, no estan molt familiaritzades amb ella (amb això vull dir, que no s'hi dediquin i l'estudiïn), o al contrari (i no per aquest motiu, millor o més interessant), persones que estiguin estudiant música, o un altre àmbit artístic.

Es tracta de fer una o diverses classes (per centre, institut, col·legi, ...) d'una hora com a mínim, dividida en dues parts: La primera és, una classe teòrica sobre conceptes bàsics de música, escolta, instruments, materials, etc. I una segona part, en el que, en grups fabricarem instruments, els farem sonar creant així alguna melodia. Les classes seran diferents en funció de les propostes (per part de "l'alumnat"), segons els seus interessos i necessitats.

Proporcionar eines, per fomentar la creativitat, la comprensió i l'esforç constructiu. Donar eines perquè elles i ells gaudeixin del que fan i poden fer, i que aprenguin d'això.

A continuació explicaré de manera més detallada i a mode de taula de continguts, possibles sessions de treball, amb persones de diferents edats:

Grups	Temes	Hores
Adolescentes de "14 a 17" años o adultos	¿Qué es la música? ¿Qué es el Arte Sonoro?	15 - 30 min
	Construcción de instrumentos: Elementos esenciales para producir sonido. Materiales reciclados. Possible creación de objetos y esculturas sonoras.	1'30 - 2'30 h.
	"Silencio! Hacemos música" (Título sacado de una de las actividades del museo. A parte de que me gustó, es una forma de poder hablar del Gamelan de barcelona, ya que creo que la música oriental me puede ayudar en otros aspectos del trabajo). Ejercicios de escucha Música oriental y occidental Tocar en grupo.	30 - 40 min

Grups	Temes	Hores
Quien quiera participar	<p>Construcción de instrumentos:</p> <p>Tipos de instrumentos y ejemplos. Elementos esenciales para producir sonido (o ruido). Objetos que hagan ruido (¿Cual será la ACCIÓN para que se produzca el sonido?)</p> <p>“Silencio! Hacemos música”: (Título sacado de una de las actividades del museo. A parte de que me gustó, es una forma de poder hablar del Gamelan de barcelona, ya que creo que la música oriental me puede ayudar en otros aspectos del trabajo).</p> <p>Ejercicios de escucha Improvisación y creación de melodías Partituras Gráficas</p>	<p>1'30 -2 horas</p> <p>30 -40 min.</p>

Grups	Temes	Hores
Niños de entre “6” y “13” años (Infantes)	<p>Construcción de instrumentos: Qué es un instrumento, de que está hecho. Elementos esenciales para producir sonido (ruido).</p> <p>“Silencio! Hacemos música”: (Título sacado de una de las actividades del museo. A parte de que me gustó, es una forma de poder hablar del Gamelan de barcelona, ya que creo que la música oriental me puede ayudar en otros aspectos del trabajo).</p> <p>Ejercicios de escucha Improvisación y creación de melodías Partituras Gráficas</p>	<p>1'30 -2 horas</p> <p>30 -40 min.</p>

Treballs relacionats

Recull de 3 projectes artístics (pedagògics, socials, participatius), que han servit per a la realització d'aquest treball de final de grau.

GARBAGE PATCH

ILLA DE PLÀSTIC

Estem acostumats a utilitzar productes fets amb materials plàstics. No prestem atenció a la qualitat de residus que generem, ni en com hem de reciclar-los, utilitzar-los (o no utilitzar-los tant). Tot això passa inadvertit, es INVISIBLE als nostres ulls.

Garbage Patch¹, és una escultura, creada amb les deixalles que nosaltres consumim, que mostra (senyala) una realitat, una "illa" de deixalles, localitzada al centre de l'Oceà Pacífic Nord.

En aquest projecte, es fa una presa de consciència, li donem visibilitat, a aquest succés, a través de l'escultura i a l'acció (la intervenció en l'espai públic) que hem creat. I li donem importància a les 3R's: Reduir, Reciclar i Reutilitzar.

Aquest projecte va formar part de la exposició col·lectiva "(P)Arte Climático"²

1 **Garbage Patch**, també descrit com el vòrtex d'escombraries del Pacífic, és un gir de deixalles al centre de l'Oceà Pacífic Nord descobert entre 1985 i 1988. Es troba aproximadament entre 135 ° W a 155 ° W i 35 ° N i 42 ° N .

2 Vegeu Annex 1, pàgina 7.

FELICITAT³

Escultura Sonora

Escultura de bronze. Aparell electrònic (Ventilador) i varilla de fusta. Mesures: Variables. Any, 2016.

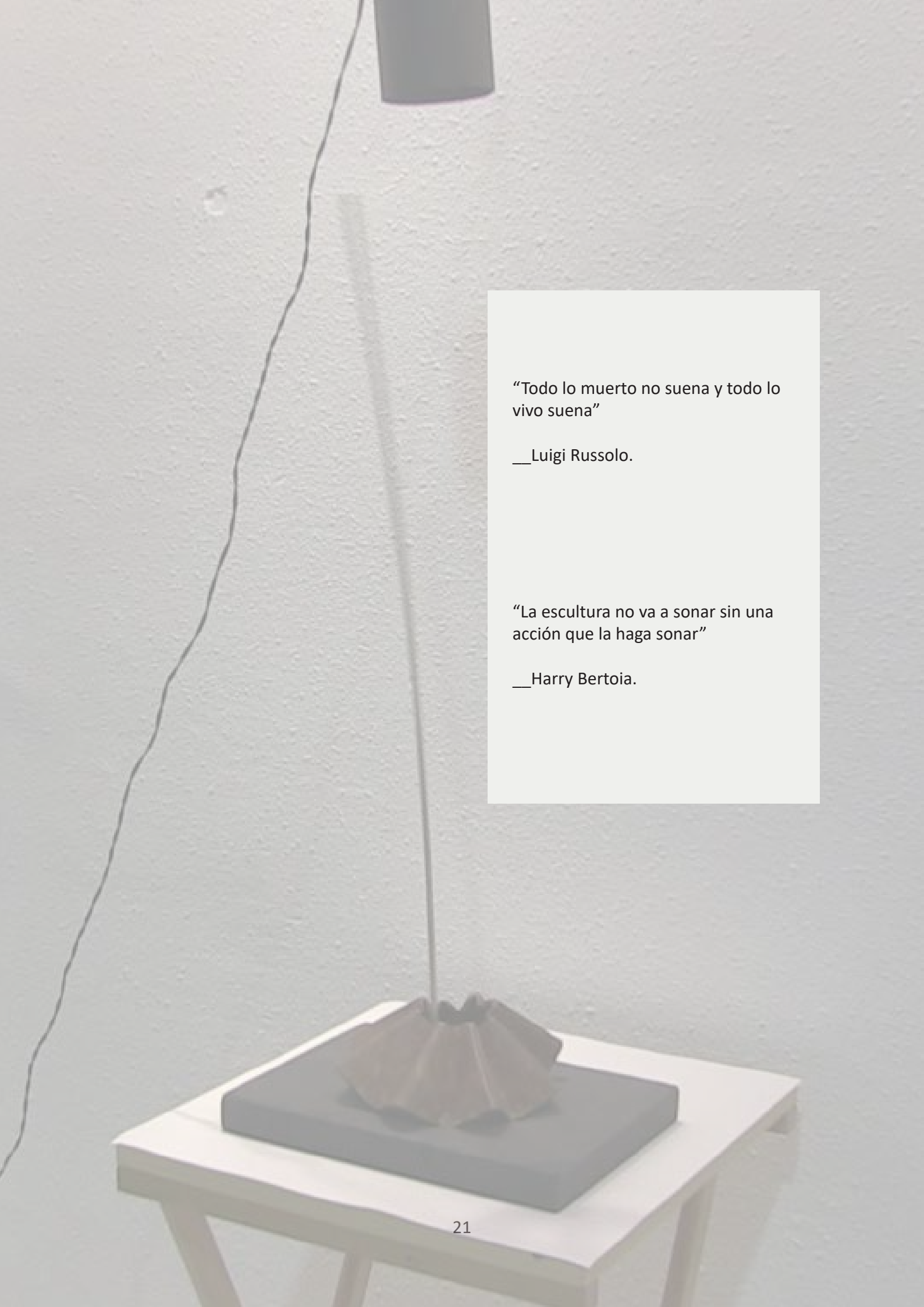
La felicitat està en totes les històries (i moments) de la teva vida, i com aquestes poden ser bones o dolentes. Perquè de les situacions més difícils pots extreure'n alguna cosa millor.

La idea era fer una forma, orgànica, que recordes a la manera de fer objectes amb paper, que simbolitzes el sentiment de felicitat.

Aquest projecte va formar part de l'exposició col·lectiva Fundicions⁴, a la galeria Shiva Monumental a Barcelona.

3 Projecte d'art sonor : Explicació del treball a: <http://www.ub.edu/procol/content/lliurament/felicitat>

4 Vegeu Annexos 1, pàgina 7.

“Todo lo muerto no suena y todo lo vivo suena”

__Luigi Russolo.

“La escultura no va a sonar sin una acción que la haga sonar”

__Harry Bertoia.

Títol: "Dia a dia amb ..."

Subtítol: Tallers i projectes per créixer i conèixer.

Materials: Conjunt d'escrits, fotografies i dibuixos.

Punt de creu. Mirall.

Suport: Paper sobre taula de fusta i tela sobre bastidor.

Any de realització: 2016.

Dia a dia amb ...⁵

Aquest és un treball que està dins d'un projecte de recopilació d'emocions i vivències personals i col·lectives al llarg d'aquest any 2016. Dins d'un centre amb gent amb discapacitat (espai interior), dins de casa meva, o caminant per la muntanya (espai exterior). Concebut com un recorregut que només pots fer llegint o buscant dins de totes les peces exposades (llibre d'artista, diari, àlbum de fotografies, ...).

Gina "Tendresa". Fundació MAP de Ripoll, 2016

Són les primeres emocions, d'un primer contacte, o d'una primera mirada o conversació amb una persona en concret, amb la qual hi he treballat molt. I la qual m'ha ajudat molt també. Una persona que cada dia em sorprèn més i més.

⁵ Treball. Des de: <http://coravergara.wixsite.com/cora-vergara/blank-1>

“Se escucha con las manos” (On écoute avec les mains). Los sonidos que escuchamos nos obligan inmediatamente a responder, a reproducirlos con instrumentos inventados por nosotros.

___ Pierre Schaffer. El rinoceronte en el aula, pàg. 33.

Nuestra memoria nos permite asociar sonido y sentido, y la memoria se sustenta en la repetición y el reconocimiento para crear lenguaje.

—Yehudi Menuhin. (*The Sound Sculptures of Bernard and François Baschet*, 329)

Marc Teòric

A partir d'aquests projectes i juntament amb la idea de combinar música i art plàstic (en aquest cas escultòric). Vaig decidir utilitzar part del material reciclat per a fer instruments i/o objectes sonors.

Abans de començar però havia d'investigar i entendre moltes coses, és un tema pel qual no estava familiaritzada i del que requeria certs coneixements.

Me parece simbólico que tengamos párpados y no un equivalente para los oídos, que carezcamos de una forma de silenciar o apagar los ruidos que nos rodean. Nuestros oídos nos despiertan del sueño más profundo.

__Yehudi Menuhin. (*The Sound Sculptures of Bernard and François Baschet*. 328)

QUÉ ÉS L'ART SONOR?

El terme art sonor sorgeix per a poder definir tots els projectes i pràctiques que no és podien (o més ben dit: no volien) categoritzar com a música i arts plàstiques. És a dir, una pràctica artística on per primer cop és barrejaven disciplines de diferents àmbits per a evolucionar dins del camp de la sonoritat, dels materials, ...

Podria dir que l'art sonor s'inicia a la dècada dels anys 80, però no és del tot cert, ja que com tot, l'art sonor ha anat evolucionant i existeixen mostres molt abans d'aquest període. El que si és cert és que la societat, en general no coneixia el que era, i avui en dia, encara hi ha gent que no ho coneix. Perquè passa això?

Ho he mencionat abans, però gran culpa és per la necessitat de classificar-ho tot i de individualitzar les arts com a úniques i incanviables. Un altre problema és l'acceptació, en una societat on tot ha d'estar ben estructurat, organitzat i classificat, l'art sonor, no era ni Art ni Música.

El nombre «arte sonoro», entendido como una categoría, no aparece hasta la década de 1980. Su aceptación y recepción para la historia del arte fue del todo complicada.

__ Artículo: ¿Qué es el arte sonoro? Por José Iges y José Luis Maire

Per a poder parlar d'art sonor, primer de tot m'agradaria definir so i música.

Música és so organitzat amb ritme i melodia, produïda amb la intenció de ser escoltada.

Però, a què ens referim quan parlem de so?

so

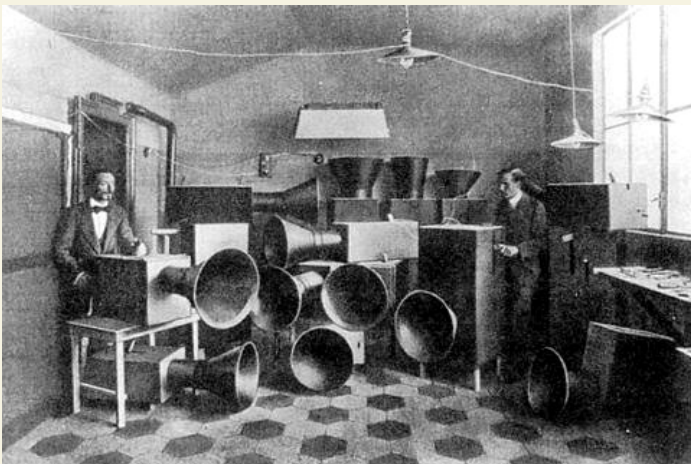
nom masculí

- 1 Un so és qualsevol sensació que rebem a través del sentit de l'oïda. El so es transmet per l'aire en forma d'ones. És agradable despertar-se amb el so dels ocells refilant.
- 2 Manera de sonar dels instruments musicals, de les lletres, etc. El contrabaix té un so greu. La r de roca i la de cara tenen un so diferent.

“Un so és qualsevol sensació que rebem a través del sentit de l'oïda”. Fins aquí bé. Però ...

És so el que produïm quan arruguem una bossa de plàstic amb les mans? O el que fa un coet abans d'explotar?

D'això, la gran majoria en diem sorolls. Però si un so, és qualsevol sensació que rebem a través del sentit de l'oïda, per molt desagradable que sigui (per alguns), el soroll és so.

Luigi Russolo, izquierda, junto a sus piezas “intonarumoris”, en 1916.

El primer que va utilitzar el soroll per a compondre música, va ser Luigi Russolo. Pintor Futurista i compositor italià.

Va inventar una màquina de soroll. “Intonarumori”, molt criticada al principi.

El soroll, segons Russolo, neix amb la invenció de les màquines (amb la Revolució industrial). Ell veu un procés en el qual toca preparar l'oïda per apreciar nous sons; dissonants, estridents i diferents.

Intruduir el soroll a la música (Ruidisme)¹. Ell entén, que és el moment de trencar les limitacions en l'art.

4' 33" de John Cage com el títol anuncia, indica la duració de la interpretació: 33", 2'40" y 1'20". En aquest temps el pianista ha de romandre en silenci, indicant l'inici de cada part tancant la tapa del piano i al final obrint-la. La peça no és el que fa el pianista sinó tots els sons que es produeixen dins i fora de l'espai.

1 Ruidisme: Mirar Annex 2. Apartat de Murray Schafer, pàgina 13 (Al final del treball).

“No se enteraron de nada. No existe el silencio. Lo que creían era silencio, porque no sabían cómo escuchar, estaba lleno de sonidos accidentales. Se podía oír el viento agi-tándose afuera durante el primer movimiento. Durante el segundo, las gotas de lluvia empezaron a golpetear el tejado, y durante el tercero las mismas personas hicieron toda clase de sonidos interesantes mientras hablaban o salían.”

___ David Tudor. Woodstock, Nueva York. 1952

“Podríamos considerar el pasado siglo XX como el período histórico en el que, por diversas razones, el mundo occidental se abrió a la estetificación de todo tipo de sonidos y, con ello, a otros tipos de escucha. Sus orígenes no solo se encuentran en el empleo del ruido de la máquina por parte del futurismo, sino que, en un proceso que comienza en los últimos decenios del siglo XIX.”

___ Artículo: ¿Qué es el arte sonoro? Por José Iges y José Luis Maire.

L'altra definició de so que eh trobat és: *Manera de sonar dels instruments musicals.*

Els dos exemples anteriors ja desmenteixen aquesta definició. Luigi Russolo no tocava amb instruments convencionals.

John Cage a part de la peça 4' 33" en te una (igual d'important); *Piano Preparado*. Utilitza un piano (instru-ment clàssic, convencional), però que alhora està modificat.

(2) John Cage. Piano Preparado, 1981

Quan dissenyem un dispositiu sonor, la seva interfície, hem de valorar en quin punt tendim a situar-lo dins d'aquesta pluralitat.

En un extrem: Objectes molt complexos, molt elaborats (com un Cristall Baschet², cordes fregades de Uakti³) que resulten espectaculars, molt atractius, sense una interacció difícil, o sigui, que la complexitat de l'instrument permet resultats fantàstics sense quasi, esforç o formació per part de l'usuari.

A l'altre extrem: Objectes molt senzills (com els tubs de Solomon Islands⁴) que requereixen un esforç, un aprenentatge, tècnica per a donar resultats espectaculars.

__ Explicació dispositiu sonor, per Martí Ruiz.

En aquest text, Martí ens parla de les escultures sonores; instruments i objectes sonors creats per produir uns sons concrets o que sense cap modificació ja tenen un so específic. És una de les “disciplines” o temàtiques més desenvolupades dins de l'art sonor.

El pròpi nom “Escultura sonora” ens indica que són peces fabricades per nosaltres (els “artistes”) que tenen un o diversos sons determinats. A part que la majoria presenten grans magnituds. Vegem un exemple que podria estar entre aquests dos extrems mencionats per a en Martí:

Les roques de Pinuccio Sciola, que a l'igual que els tubs les canyes de Solomon Islands) produeixen so amb la fricció i modifiquen les pedres fent perforacions i talls, per a que l'aire hi passi a través i creï tot un seguit de vibracions.

(6) Pinuccio Sciola. Imatge extreta de la web flicker.

2 El **Cristall Baschet** és un instrument sonor creat per Bernard i François Baschet l'any 1952 , és un dels instrumnets més complexos que presenta la seva col·lecció de més de 500 peces.

Els cristalls Baschet ofereixen una sonoritat extraordinària, amb una relació de control sobre la intensitat i la durada del so incomparables, sense requerir cap procés d'aprenentatge tècnic. Així doncs, la combinació d'uns sons espectaculars, amb el fet que tothom els pot produir amb garanties d'obtenir resultats immediats, que condueixen a escoltar més atentament i a estar més receptiu a tot el cicle d'acció i reacció.

Podeu veure el so i la forma que té a: Emission de télévision avec François Baschet, Jacques et Yvonne Lasry. Jacques Lasry joue ses œuvres au Cristal. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=awaFd6gArLg>

3 **Uakti**. Podeu veure l'instrument i el so que produeix. Uakti | Krishna I (Artur Andrés) | Instrumental SESC Brasil. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=5yZijDmnLuY&index=65&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZCOXA0>

4 **Solomon Islands**. Podeu veure i escoltar. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=4BgNRkNpGyg&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZCOXA0&index=66&spfreload=10>

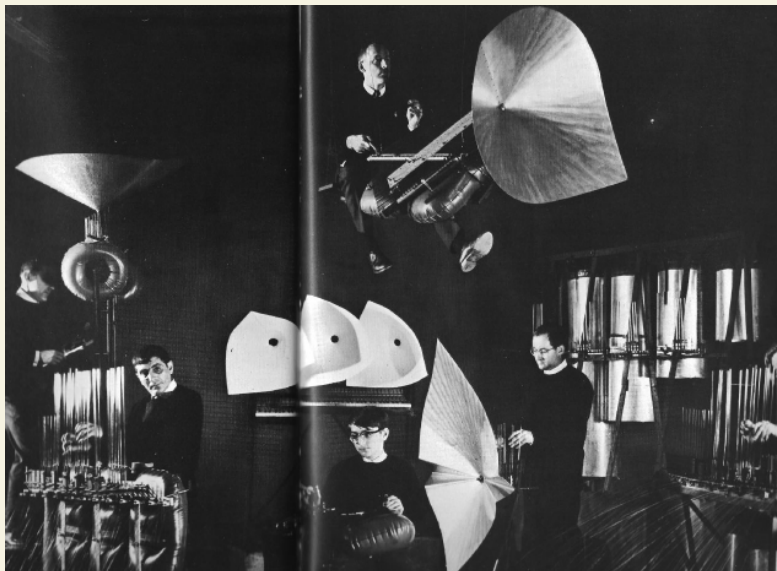
“Una escultura sonora consta de, com a mínim, 3 de les següents 5 funcions:

- Material que entra en vibració periòdica*
- Forma d'energia que activa la vibració*
- Amplificador del so que faci arribar aquesta vibració a l'aire i fer-la audible*
- Dispositiu per variar la freqüència de les vibracions, la tímbrica o implementar l'escala*
- Elements que afegixin ressonància extra”*

__ François Baschet

Per a mi, uns dels referents més importants dins de l'art sonor són en Bernard i en François Baschet. Germans francesos, pioners en la investigació i la creació d'instruments musicals i escultures sonores que combinen art i ciència, escultura i música.

Com eh mencionat abans (amb el “Cristall Baschet”), els germans Baschet són constructors d'instruments, 500 peces originals. Van fer tres coses a destacar; Primera, barrejar dues grans disciplines dins d'una passió (o afició). François Baschet era escultor i Bernard Baschet era enginyer i els dos estudiaven música des de petits. Segona, canviar la idea (visió) del museu o galeria d'art, posen els seus instruments a la disposició del públic, ja no són escultures concebudes per ser vistes o escoltades, sinó que els mateixos observadors, creen la peça i per tant componen infinites melodies, com si es tractés d'un concert d'improvisació. I la tercera cosa important, és la seva basant més pedagògica i social. La idea de la participació va conduir a les activitats pedagògiques⁵. Els germans Baschet tenen tot un seguit de peces destinades per a l'aprenentatge infantil. També van crear unes peces que juntament amb el disseny del terra, persones que no són sords podien escoltar i interactuar amb elles.

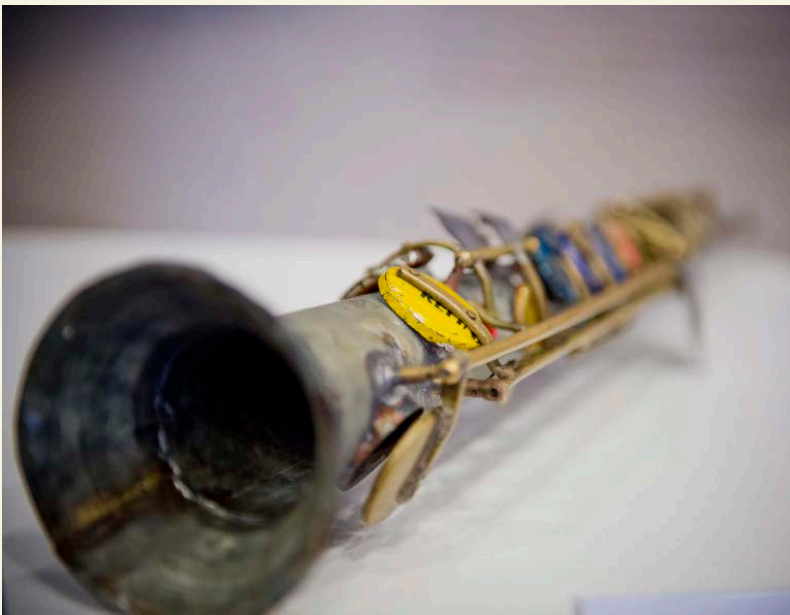
(8) Lasry/ Baschet grup performàtic, fotografia per Life magazine, a Nova York, 1963. (R. Moise).

⁵ Pedagogia: Vegeu les fotografies de l'Annex 2, apartat Germans Baschet, pàgines 10 i 11.

Els germans Baschet van ser els precursors de l'escultura sonora als anys 50. Ara existeixen col·lectius que fan projectes, semblants, però on hi afegeixen el tema del reciclatge. El màxim referent és l'Orquestra Cateura de Paraguai⁶.

La Orquesta de Instrumentos Reciclados de Cateura dirigida por Favio Chávez está conformada por niños, niñas, adolescentes y jóvenes de escasos recursos que viven en la comunidad del Bañado Sur ubicada alrededor del vertedero Cateura de Asunción, Paraguay. La característica distintiva del grupo es la interpretación de obras musicales con instrumentos reciclados elaborados a partir de basura rescatada del vertedero.

__ Orquestra Cateura (Paraguay). Biografia.

(10) Imatges dels instruments reciclats de l'Orquestra Cateura. Extretes dela web flickr.

⁶ Pàgina web. Des de: <http://www.recycledorchestracateura.com/>

Entrevistes

Basket Beat¹

MOVIMENT, ART, EDUCACIÓ I ACCIÓ SOCIAL

Vaig tenir l'oportunitat de contactar amb en Josep Ma Aragay, portaveu i ideòleg del projecte. Ell mateix em va convidar a assistir i participar en un dels tallers que fa a Barcelona, en aquest cas a joves d'ESO dins d'un institut. Lamentablement no va quedar temps per fer l'entrevista. Més aviat, va ser una conversa, de tu a tu.

Un cop finalitzat el taller van sortir coses com:

Cora: Em va donar la sensació que ahir va ser un dia tranquil. Que normalment fan menys cas o tenen poques ganes de treballar. Pot ser?

Josep Ma Aragay: No, no. No és un grup difícil. Si vols veure un grup difícil, et recomano dijous a Lleida.

Cora: Tenen la mateixa edat?

Josep Ma Aragay: Sí. Tots els llocs on anem són complexos! Són perifèrics, i estan carregats.

Ho fem també a llocs petits; a Sant Quintí de Mediona, a Navarcles, Sant Fruitós del Bages, a la presó, a pobles, a centres amb gent que té alguna discapacitat.

Cora: I com ho plantegeu?

Josep Ma Aragay: Sempre plantegem la feina de forma similar.

Tinc molta feina, la gaudeix-ho molt però, hi ha temporades que és inacabable. Fem moltes, moltes coses. Treballem molt i donem molt.

Jo feliç de saber que estem canviant el món. I acompanyant a les persones a ser més crítiques i lliures.

Ara mateix estic en aquest moment. Porto sis setmanes sense dia lliure. Ni dissabtes ni diumenges i només penso en això.

¹ **Basket Beat** és una metodologia per desenvolupar habilitats per a la vida -especialment aquelles que fan referència a "aprendre a aprendre" i "aprendre a conviure"- mitjançant l'aprenentatge/creació musical en grup amb pilotes de bàsquet, que són el nostre instrument. Basket Beat té propostes per ajudar aquells col·lectius amb menys oportunitats i/o en situació de risc. Des de: <http://www.basketbeat.org/>

Preguntes formulades que encara no han pogut ser contestades:

1. Com sorgeix la idea de fer música amb pilotes de basquet? És una idea aparentment senzilla però té un rerefons molt complex, penso jo, i això es nota amb els resultats i el procés que ha anat creixent dia rere dia.
2. Com ho aconseguiu? Jo penso que és fruit tant de vosaltres com a educadors com dels/ les alumnes que hi participen.
3. Quin seria el repte més gran que planteja la iniciativa o que va haver de portar a terme?
4. Hi ha hagut casos de falta d'interès, o de dificultats a l'hora de plantejar algun exercici o peça musical? Quin o quins/es van ser?
5. Que destacaries del projecte?
6. Em podries explicar que va canviar en tu o d'on va venir la decisió per voler ser educador social?
7. Considero que ets una gran persona, d'una gran trajectòria a escala vivencial i educatiu. A l'igual que els teus companys David Sitges i Mom Mariné. Que és el que més t'agrada d'ells?
8. I el que és més difícil, que és el que més t'agrada de tu? Parlo de la dedicació i compromís amb el projecte solament.
9. Què és per tu la música?
10. Tot i tocar varius àmbits socials, educatiu i artístics. Has pensat algun cop en barrejar diferents activitats artístiques, socials o culturals que encara no hagi abordat?

19 de febrer - 11:00 h

Auditori de Barcelona – Kazushi Ono dirigeix Mozart i Brahms. Orquestra Simfònica de Barcelona
E. Aragón: La flor más grande del mundo (projecte Mosaico de Sonidos). [...]

“El proper 17 de febrer comencen a Catalunya els concerts del projecte “Mosaico de Sonidos” que ha unit durant un any orquestres simfòniques i persones amb discapacitat intel·lectual per interpretar conjuntament una obra que s’estrena en temporada. A Catalunya s’han implicat en el projecte l’Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya, que ha coordinat un grup de 21 persones amb discapacitat intel·lectual, i l’Orquestra Simfònica del Vallès, que n’ha coordinat 16.

Les entitats membres de Dincat Federació (Federació Catalana de la Discapacitat Intel·lectual) que han participat en aquest projecte són el Centre Ocupacional Bogatell, Sant Pere Claver Residència Tres Pins, Centre Ocupacional TEB, Taller Ocupacional Ariadna, Centre Ocupacional Finestrelles, Acidh, Atendis, Cipo, Xalest i Andi Sabadell. Els concerts de l’OBC se celebraran els dies 17, 18 i 19 de febrer a l’Auditori de Barcelona amb direcció de Kazushi Ono i els de l’Orquestra Simfònica del Vallès el dia 24 de març al Teatre La Faràndula de Sabadell i el 25 de març al Palau de la Música.

“Mosaico de Sonidos” és un projecte sorgit per la iniciativa de l’Associació Espanyola d’Orquestres Simfòniques, en col·laboració amb Plena Inclusión i la Fundació BBVA, en què participen 14 orquestres simfòniques de l’Estat i 228 persones amb discapacitat intel·lectual de 8 federacions autonòmiques, entre elles la catalana. Es tracta d’un projecte que pretén promoure els drets i igualtat d’oportunitats de les persones amb discapacitat intel·lectual a través de la seva participació en activitats musicals.”

Catherine Clancy

13/05/2017

Entrevista a Catherine Clancy

Arran d'un company de música, que estudia a l'ESMUC, amb el qual vaig estar parlant sobre El projecte "Mosaico de Sonidos" que es va portar a terme a l'Auditori de Barcelona els dies 17, 18 i 19. Em va passar el contacte de la Catherine.

Musicoterapeuta. Doctora en Investigación Pedagógica (FPCEE-Blanquerna; Universitat Ramon Llull), Professora del Màster de Musicoteràpia del ESMUC, Musicoterapeuta de ASPACE, Barcelona (Associació de la Paràlisi Cerebral). Col·laboradora de l'Auditori Apropa Cultura en el projecte 'Un Matí de l'Orquesta'.

Tot i que més que una entrevista va ser una conversa de tu a tu. Crec que s'han pogut respondre moltes de les preguntes.

El proyecto Mosaico de Sonidos es un programa de AEOS, Plena inclusión y la Fundación BBVA cuyo objetivo es la integración social a través de la música.

1. ¿Cómo surgió la idea del proyecto?

Esto era un proyecto internacional, una iniciativa de la Fundación BBVA, la Asociación Española de Orquestas Sinfónicas y Plena Inclusión. Aquí se juntaron 14 orquestas para hacerlo de manera individual. Y durante un mes hubieron conciertos por toda España. Antes de los conciertos, todos los que formamos parte del proyecto hemos estado trabajando haciendo talleres. Durante estos talleres, músicos y personas con discapacidad trabajaron unidos en torno a 'La flor más grande del mundo', composición cedida a este proyecto por su autor, Emilio Aragón.

2. ¿Ha podido estar presente en todo el proceso? ¿Cuánto tiempo ha durado?

Si. El proyecto lo organizamos en un año. Ensayabamos una vez al mes. Muy largo pero. Mucho tiempo entre ensayo y ensayo. Era muy complicado. Debíamos mantener la motivación hasta el final. Los 4 últimos meses fueron intensos. Ahí todos tenían el instrumento elegido.

3. ¿Qué destacarías de esta experiencia?

El trabajo en equipo i la felicidad que teníamos todos al ver lo que hemos logrado. Fué duro y complicado pero valía la pena. Me impresionó mucho la actitud del director de orquesta, ya que vino al final y no lo conocíamos, no sabíamos cómo iba a dirigir,... I me gustó mucho una frase que dijo durante el ensayo:

“estos músicos dan todo lo q pueden están aquí arriba. Nosotros debemos acompañarles y tocar entendiendo-nos” entendiendo la complejidad, el conjunto” __ Kazushi Ono

4. ¿Que ha sido lo más complicado del proyecto?

Han habido varias cosas, una la eh mencionado antes. El tiempo i l aotra, por ejemplo, fue la pieza a tocar. Esta no estuvo echa especialmente para el proyecto. No solo era compleja rítmicamente sino q presentaba cambios de tono. Por lo tanto no se podían afinar los instrumentos.

5. Catherine, usted es musicoterapeuta. Me gustaría que me hablara un poco de usted y de lo que hace.

Soy profesora del màster de Musicoteràpia en el ESMUC, dirijo unos talleres en el Auditori para dos grupos de personas con alguna discapacidad, en los que tocamos , hacemos música, ... I desde hace unos meses estoy trabajando, a partir de la música, con bebés hasta niños de 5 años, con problemas graves.

6. Volviendo a la orquesta. ¿Qué instrumento tocan cada uno de los integrantes?

Los instrumentos van desde los poco convencionales, hasta los instrumentos clásicos; violín, bombos, contrabajo. Hasta han habido personas que sabían tocar el piano. Ellos deben tener la opción de elegir instrumento. Qué tocar. Pudieron escoger, pero no todos podían tocar el mismo instrumento, se tubieron que repartir las partes (y con ello, los instrumentos).

7. ¿Quién forma mosaico de sonidos?

Personas muy ricas. Auténticas. Con muchos sentimientos y emociones. Con experiencias.

Te muestran la realidad de la vida. Te abren los ojos. Te hacen crecer.

8. ¿Seguís o hay proyectos futuros?

Seguimos. Con este proyecto nos han propuesto actuar el día 27 de mayo en Castelldefels. Con lo que eso comporta; Traslado de los instrumentos, músicos y familiares, alquilar furgonetas, autocares, salir de barcelona, cómo volver luego, montar el escenario. Es complicado y se necesita mucho dinero...

Ahora la intención es qué compositores jóvenes compongan una obra cada año y trabajar en ella 4 meses 2 días a la semana.

“Sólo es posible estudiar el sonido haciendo sonidos, la música haciendo música.”

__Murray Schafer- Limpieza de oídos, pàg. 11

Projecte

El projecte té dues grans parts, de les quals la que finalment ha estat més desenvolupada i de la que n'he extret un bon resultat (d'alguna manera, final), ha sigut la part dels tallers i les classes sobre art sonor i construcció d'instruments. La pràctica més pedagògica d'aquest projecte.

Ara bé, res del que explicaré en l'apartat *Primeres experiències* de les pàgines X i Y, ha estat possible sense una investigació i pràctica prèvies, sobre art sonor, música, art, ... i més concretament; sobre construcció d'instruments (treball conegut com el de "lutier"¹).

Els meus objectius eren força elevats, i a finals del mes de febrer ja vaig veure que no els podria fer o aconseguir.

Després d'un més he tingut la sensació que no hem avançat. La construcció d'instruments no és senzilla, porta el seu temps com a tot. Això és un repte, ja que ni sóc experta ni tinc el temps suficient per fer-ho tal com voldria. Encara que estic veient millores, sobretot si em poso les piles i em centro a tenir les coses ben clares i estructurades des del principi. (Diari personal)

(2) Instruments pedagògics. Germans Baschet. Toulouse.

(3) Fotografia taller convent sant agustí.
Instrumentari François Baschet - Dragonófon.

La intenció (idea principal) era la construcció de dues guitarres, dos violins, un ukulele, varis tambors, algunes flautes, ... La llista era interminable a l'igual que la llista d'instruments "clàssics" que existeixen. Tampoc s'acabava aquí, ja que també volia provar de fer (copiar a grans referents dintre de l'art sonor) objectes i escultures sonores, com les pedres de Pinuccio Sciola, alguna versió dels instruments pedagògics dels germans Baschet, etc. Tot un repte, que a la pàgina següent podeu veure en que va resultar, i dels quals no estic gens decebuda (ja no).

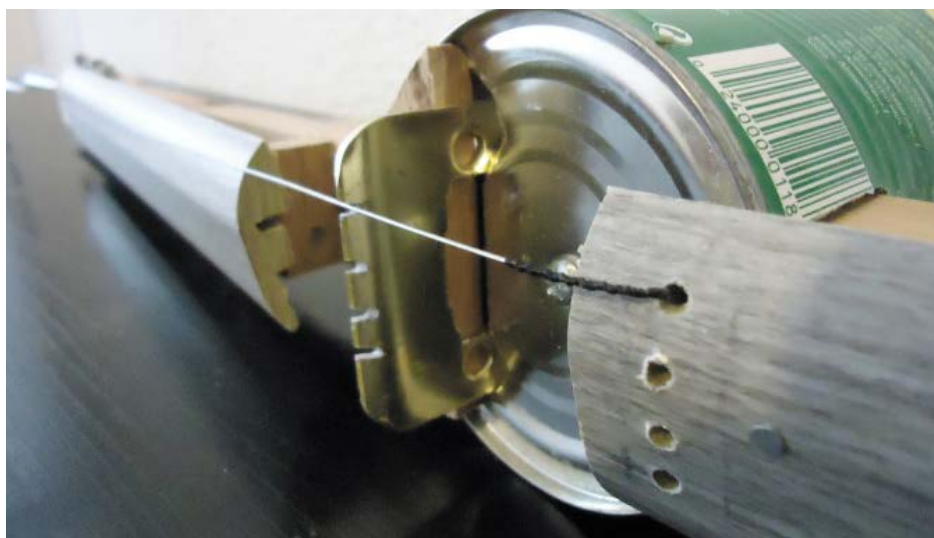
1 **Luthier:** (voz fr.) m. Persona que se dedica a fabricar o a reparar instrumentos musicales de cuerda.

Fotografies recreació de les "roques" de Pinuccio Sciola, amb pedres de riu. Escultures sonores.

Canyes de bambú, flauta de pa.

Detall d'un violí en construcció, fet amb materials reciclats.

Començar a fer una cosa de nou, és difícil i molt frustrant. Sobretot quan les teves expectatives són tan altes que veient el primer resultat tens ganes de deixar-ho córrer i fer o dedicar el teu temps a alguna altra cosa. Almenys aquest és el meu cas. No ho fas, sobretot si tens ganes i vols que el que t'has imaginat "cobri vida". I ho pots arribar a aconseguir. Hi haurà coses que requeriran més esforç i més temps que d'altres. Però sempre arribes a un resultat esperat o més que satisfactori. (Diari Personal)

Guitarra, primera construcció, feta amb materials reciclats.

¿Por qué tenemos música en nuestras escuelas?

Así podemos demostrar que la práctica de la música puede ayudar al niño a coordinar los ritmos motores del cuerpo. El andante camina. La música puede igualmente correr, saltar, cojear, balancearse. Puede sincronizarse con pelotas que rebotan, con olas, con golpes de caballos y con cientos de otros ritmos de la naturaleza y del cuerpo. Cantar es respirar.

— Murray Schafer, *El rinoceronte en el aula*, Buenos Aires. Ricordi Americana S.A.E.C. 1975.

Primeres Experiències

Diuen que tot s'aconsegueix a base d'esforç i de pràctica. Una pràctica diària. I sí, és cert, però, estem tan pendents de fer-ho bé i de ser els millors o experts professionals en el que ens agrada. Que a vegades desvalorem moltíssim l'esforç d'altres persones. I d'igual manera, la gent desvalora el nostre propi esforç, la nostra pròpia feina.

Com ve diu el títol, aquí mostraré totes i cada una de les activitats que eh dut a terme a les escoles i instituts de Barcelona i Vic. En total són uns cinc centres.

“Lo más conspicuo que hay en una aula es siempre el maestro. Provocativo, dominante, más grande que la vida, el maestro es el rinoceronte.

Creo que cada docente está primariamente educándose a sí mismo, y que si esta actividad es interesante resultará contagiosa para aquellos que lo rodean. Creo que cualquier proyecto educativo que no hace crecer al maestro es falso. Creo que el maestro es fundamentalmente un alumno.”

___ Murray Schafer, El rinoceronte en el aula, pàg. 38.

El gran educador musical suizo Dalcroze escribió: “Bajo un sistema social ideal, cada uno se hará deber de brindar su arte y aprender libremente acerca de él; todo músico verdadero, artista o compositor, dedicará una hora diaria a la enseñanza, en beneficio de la comunidad. Entonces y no antes será resuelto el problema.” Que hay en la música mucho más para descubrir que simplemente aprender a cantar o tocar un instrumento.

__ Murray Schafer, El rinoceronte en el aula.

Compartir Idees

ESCOLA ELS HORTS

FITXA DIDÀCTICA

MÒDUL: Àmbit de la intervenció en el treball educacional artístic i musical.
MATÈRIA: Treball amb infants.
TALLER: Reciclatge, reanimació de la matèria. Construcció d'instruments amb materials reciclats. FEM MÚSICA!

PRESENTACIÓ DEL TALLER A partir del meu TFG, en el que investigo i fabrico instruments amb materials reciclats. Adjuntar les arts (Escultura, Música i Dibuix) amb un treball més pedagògic i d'intercanvi d'idees, ensenyar per a crear objectes o instruments sonors. Construcció d'instruments a partir de materials reciclats, escoltar i fer composicions en grup per crear música. Dibuixar les primeres idees d'instruments i imaginar-nos com podríem representar els sons que estem sentint. (A mode de partitures gràfiques). REQUISITS PRÈVIS Saber escoltar i tenir ganes de participar i de crear instruments. Participar activament en el taller.

1. COPETÈNCIES I CONTINGUTS

OBJECTIUS Familiaritzar-se amb els sons i amb els materials i eines que utilitzarà. Capaç de treballar en grup i de repertir-se la feina. Capaç d'observar i d'escoltar activament.

1. COPETÈNCIES I CONTINGUTS

FINALITATS

Ser capaç de resoldre tots els dubtes que plantegin.

Capacitat d'observació.

Escoltar i saber explicar els conceptes i la tècnica de manera clara i entenedora.

Tenir una actitud respectuosa i afable amb els alumnes.

Gestionar el temps adequadament.

Fer el taller amé i dinàmic.

CONTINGUTS

Treballa en grup i individual. Creació d'un instrument o objecte sonor a partir de materials reciclats i d'uns models ja preestablerts.

Crear melodies i ritmes amb ells. Escoltar i observar el que fan els altres. Inter-venir, Dirigir i Opinar.

Treballar a partir del so descobert o de l'objecte/s que hem escollit. Partir d'elements simples per anar-hi afegint complexitat i forma al que estem fabricant.

2. RESULTATS DE CONTINGUTS

RESULTAT D'APRENTATGE	ACTIVITATS FORMATIVES
1. L'estudiant/a enten els conceptes que s'estàn desenvolupan.	1. Exercici d'escolta. <i>Limpieza de oídos</i> ¹
2. L'estudiant/a mostra interès per la temàtica del taller.	2. Construcció d'oboes de palleta, d'armoniques i de guitarres (ukuleles).
3. L'estudiant/a fa tot el que se li demana.	<hr/> ¹ Exercici de Murray Schafer , <i>Limpieza de oídos</i> . 1975, pàg. 18.
4. L'estudiant/a té dubtes que vol solucionar.	
5. L'estudiant/a està dispers en algún moment del taller.	
6. L'estudiant/a a vegades no respecte els torns de paraula i vol acaparar tota l'atenció.	

RESUM DE L'ACTIVITAT FORMATIVA

Lloc: Escola els Horts, Barcelona.

Dia: 31 de març de 2017 i 25 d'abril de 2017

Hora: De 15:30 h. a 16:30 h.

Tutora Sandra Martí, classe dels "Peixos" de 2n de Primària.

Materials: Fusta, paper, cartró, fils nylon i alumini, llaunes, cubells de pintura, ampolles de plàstic, vidre, taps, xapes, globus, bosses de plàstic, gomes elàstiques, pals, cinta, claus, palletes, canyes ... (Materials que tinguem a l'avast).

Material didàctic: Obres de referència: Orquesta Cateura Paraguay, Basket Beat, Havelo Sonar¹, Taller Baschet, Céleste Boursier-Mougenot - Piscine².

Cora Vergara Orriols

Projecte per l'assignatura TFG - Facultat de Belles Arts UB

Curs: 2016-2017

1 **Havelo Sonar.** Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=PsRVKMGXHuQ&index=84&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZCOXA0>

2 **Céleste Boursier-Mougenot - Piscine.** Des de: Variation, Piscines, Céleste Boursier-Mougenot. Des de: https://www.youtube.com/watch?v=mpwBbm22_y0&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZCOXA0&index=41

Escola Els Horts¹, final del taller del segon dia. Fotografia de Sandra Martí. (2017)

1 Mirar Annex 4, pàgina 19, 20 i 21.

Compartir Idees
INSTITUT INFANTA ISABEL D'ARAGÓN

FITXA DIDÀCTICA

MÒDUL: Àmbit de la intervenció en el treball educacional artístic i musical.
MATÈRIA: Treball amb adolescents.
TALLER: Accionem amb mètodes de creació d'artistes. Art i Vida. Performance i Art Sonor.

PRESENTACIÓ DEL TALLER A partir del meu TFG, en el que investigo i fabrico instruments amb materials reciclats. Adjuntar les arts (Escultura, Música i Dibuix) amb un treball més pedagògic i d'intercanvi d'idees, ensenyar per a crear objectes o instruments sonors. Explicació de l'art sonor i de la performance, debatre els temes durant el taller, proposar activitats dinàmiques en grup sobre els temes plantejats, escoltar i fer composicions per crear música, utilització de materials reciclats per a crear instruments i produir sons. REQUISITS PRÈVIS Saber escoltar i participar activament en el taller.
--

1. COPETÈNCIES I CONTINGUTS

OBJECTIUS Entendre què és l'art sonor i la performance. Familiaritzar-se amb els sons i amb els materials i eines que utilitzarà. Capaç de treballar en grup i de repertir-se la feina. Capaç d'observar i d'escoltar activament.
--

1. COPETÈNCIES I CONTINGUTS

FINALITATS

Ser capaç de resoldre tots els dubtes que plantegin.

Capacitat d'observació.

Escoltar i saber explicar els conceptes i la tècnica de manera clara i entenedora.

Tenir una actitud respectuosa i afable amb els alumnes.

Gestionar el temps adequadament.

Fer el taller amé i dinàmic.

CONTINGUTS

Treballa en grup i individual. Creació d'un instrument o objecte sonor a partir de materials reciclats i d'uns models ja preestablerts.

Crear melodies i ritmes amb ells. Escoltar i observar el que fan els altres. Inter-venir, Dirigir i Opinar.

Treballar a partir del so descobert o de l'objecte/s que hem escollit. Partir d'elements simples per anar-hi afegint complexitat i forma al que estem fabricant.

2. RESULTATS DE CONTINGUTS

RESULTAT D'APRENTATGE	ACTIVITATS FORMATIVES
1. L'estudiant/a enten els conceptes que s'estàn desenvolupan.	1. Exercici d'escolta. <i>Limpieza de oídos</i> ¹
2. L'estudiant/a mostra interès per la temàtica del taller.	2. Exercici "Mirar-se als ulls".
3. L'estudiant/a fa tot el que se li demana.	3. Exercici Performance <i>Partitures gràfiques</i> . ²
4. L'estudiant/a té dubtes que vol solucionar.	<hr/> ¹ Exercici de Murray Schafer , <i>Limpieza de oídos</i> . 1975, pàg. 18.
5. L'estudiant/a està dispers en algún moment del taller.	² Exercici Fluxus, obres plàstiques que poden ser interpretades (escenificades).

RESUM DE L'ACTIVITAT FORMATIVA

Conferència - Taller a càrrec de Júlia Edo i Cora Vergara

Dia: 28 d'Abril de 2017

Hora: 13:30-14:30

Lloc: Institut Infanta Isabel d'Aragó

(Aps: Contacte amb Joaquim Parellada)

(Alumnes de 1er de Batxillerat) - 19 Alumnes

Tutor Joan Casals

Cora Vergara Orriols

Projecte per l'assignatura TFG - Facultat de Belles Arts UB

Curs: 2016-2017

Fotografia de l'activitat "Mirar-se als ulls". Cora Vergara. (2017)

Compartir Idees

INSTITUT VALL D'HEBRÓN

FITXA DIDÀCTICA

MÒDUL: Àmbit de la intervenció en el treball educacional artístic i musical.
MATÈRIA: Treball amb adolescents.
TALLER: Accionem amb mètodes de creació d'artistes. Art i Vida. Art Sonor.

PRESENTACIÓ DEL TALLER A partir del meu TFG, en el que investigo i fabrico instruments amb materials reciclats. Adjuntar les arts (Escultura, Música i Dibuix) amb un treball més pedagògic i d'intercanvi d'idees, ensenyar per a crear objectes o instruments sonors. Explicació de l'art sonor i de la performance, debatre els temes durant el taller, proposar activitats dinàmiques en grup sobre els temes plantejats, escoltar i fer composicions per crear música, utilització de materials reciclats per a crear instruments i produir sons. REQUISITS PRÈVIS Saber escoltar i participar activament en el taller.
--

1. COPETÈNCIES I CONTINGUTS

OBJECTIUS Entendre què és l'art sonor i la performance. Familiaritzar-se amb els sons i amb els materials i eines que utilitzarà. Capaç de treballar en grup i de repertir-se la feina. Capaç d'observar i d'escoltar activament.
--

1. COPETÈNCIES I CONTINGUTS

FINALITATS

Ser capaç de resoldre tots els dubtes que plantegin.

Capacitat d'observació.

Escoltar i saber explicar els conceptes i la tècnica de manera clara i entenedora.

Tenir una actitud respectuosa i afable amb els alumnes.

Gestionar el temps adequadament.

Fer el taller amé i dinàmic.

CONTINGUTS

Treballa en grup i individual. Creació d'un instrument o objecte sonor a partir de materials reciclats i d'uns models ja preestablerts.

Crear melodies i ritmes amb ells. Escoltar i observar el que fan els altres. Inter-venir, Dirigir i Opinar.

Treballar a partir del so descobert o de l'objecte/s que hem escollit. Partir d'elements simples per anar-hi afegint complexitat i forma al que estem fabricant.

2. RESULTATS DE CONTINGUTS

RESULTAT D'APRENTATGE	ACTIVITATS FORMATIVES
1. L'estudiant/a entén els conceptes que s'estàn desenvolupant.	1. Exercici d'escolta. <i>Limpieza de oídos</i> ¹
2. L'estudiant/a mostra interès per la temàtica del taller.	2. Exercici Performance <i>Partitures gràfiques</i> . ²
3. L'estudiant/a fa tot el que se li demana.	3. Exercici de construcció d'instruments.
4. L'estudiant/a té dubtes que vol solucionar.	4. Exercici d'improvització sonora.
5. L'estudiant/a es mostra participatiu en els debats i en les activitats.	<hr/> <p>1 Exercici de Murray Schafer, <i>Limpieza de oídos</i>. 1975, pàg. 18.</p> <p>2 Exercici de Murray Schafer, <i>El rinoceronte en el aula</i>, 1995, pàg. 54.</p>

RESUM DE L'ACTIVITAT FORMATIVA

Conferència - Taller

Cora Vergara

Dia: 3 de Maig de 2017

Hora: 13:30-14:30

Lloc: Institut Vall d'Hebron

(Aps: Contacte amb Xavier Buson Torroja)

(Alumnes de 1er i 2n de Batxillerat)

Tutors: Clara Usle i Héctor López

Cora Vergara Orriols

Projecte per l'assignatura TFG - Facultat de Belles Arts UB

Curs: 2016-2017

Comentaris dels alumnes:

Ha sigut molt dinàmic i a la gent li ha agredat participar.

Trobo que l'activiata ha estat molt completa

Descobrir nous instruments i noves formes de fer art

El tema en sí el trobo bastant interessant

M'ha agradat el moment del silenci del final i m'ha sorprés les maneres infinites de fer música

Trobo que podria haber estat més dinàmic. Crec que està molt bé veure vídeos, però que potser no n'hi hauria d'haber tants. Hi ha hagut el problema dels enllaços de youtube: Es podria haver posat quin vídeo era al costat de cada link, per tal que no hi haguessin confussions.

Falta temps, m'agradaria haver vist tots els vídeos

La música com instrument/ eina de revolució

La participació de l'alumnat o allargar el taller

El poder sonar la nostre opinió sobre temes tan abstractes com l'art i la música

Com pot salvar-li a una persona la vida la música. La música dintre la psicologia.

Els exemples utilitzats per la comprensió dels temes

Temes a treballar:

Altres aspectes de la música, coses més escèniques (Ja que en aquest grup fem arts plàstiques).

Treure més instruments per a la gent

La pràctica

Fer cançons amb els instruments que construïm

Més activitats

L'explicació inicial

Portar uns pocs més d'instruments

Adaptarse als gustos de la classe

Crear un instrument d'art sonor

La presentació i fer encara més participació

Teatre, cinema, mim, formes d'art dintre d'interpretació que solen quedar més apartats.

La realització de dinàmiques, la durada del taller (que sigui més llarg).

Com els sords aprecien el so i la música

Orígens de la música, importància de la música

Més dinàmica i més al tractar-se d'un batxillerat artístic

Es podria millorar el que és la distribució o ordre a l'hora del temps

Com afecte la música al cos o a la ment

A vegades, hi havia massa contingut visual, masses vídeos

La activitat del silenci

Art+Social+Tèxtil

EART (Escola d'Arts i Oficis de Vic)

FITXA DIDÀCTICA

MÒDUL: Àmbit de la intervenció en el treball educacional artístic i musical.
MATÈRIA: Treball amb adolescents.
TALLER: Accionem amb mètodes de creació d'artistes. Art i Vida. Art Sonor.

PRESENTACIÓ DEL TALLER A partir del meu TFG, en el que investigo i fabrico instruments amb materials reciclats. Adjuntar les arts (Escultura, Música i Dibuix) amb un treball més pedagògic i d'intercanvi d'idees, ensenyar per a crear objectes o instruments sonors. Explicació de l'art sonor i de la performance, debatre els temes durant el taller, proposar activitats dinàmiques en grup sobre els temes plantejats, escoltar i fer composicions per crear música, utilització de materials reciclats per a crear instruments i produir sons. REQUISITS PRÈVIS Saber escoltar i participar activament en el taller.
--

1. COPETÈNCIES I CONTINGUTS

OBJECTIUS Entendre què és l'art sonor i la performance. Familiaritzar-se amb els sons i amb els materials i eines que utilitzarà. Capaç de treballar en grup i de repertir-se la feina. Capaç d'observar i d'escoltar activament.
--

1. COPETÈNCIES I CONTINGUTS

FINALITATS

Ser capaç de resoldre tots els dubtes que plantegin.

Capacitat d'observació.

Escoltar i saber explicar els conceptes i la tècnica de manera clara i entenedora.

Tenir una actitud respectuosa i afable amb els alumnes.

Gestionar el temps adequadament.

Fer el taller amé i dinàmic.

CONTINGUTS

Treballa en grup i individual. Creació d'un instrument o objecte sonor a partir de materials reciclats i d'uns models ja preestablerts.

Crear melodies i ritmes amb ells. Escoltar i observar el que fan els altres. Inter-venir, Dirigir i Opinar.

Treballar a partir del so descobert o de l'objecte/s que hem escollit. Partir d'elements simples per anar-hi afegint complexitat i forma al que estem fabricant.

2. RESULTATS DE CONTINGUTS

RESULTAT D'APRENTATGE	ACTIVITATS FORMATIVES
1. L'estudiant/a entén els conceptes que s'estàn desenvolupant.	1. Exercici d'escolta. <i>Limpieza de oídos</i> ¹
2. L'estudiant/a mostra interès per la temàtica del taller.	3. Exercici de construcció d'instruments.
3. L'estudiant/a fa tot el que se li demana.	4. Exercici d'improvització sonora.
4. L'estudiant/a té dubtes que vol solucionar.	
5. L'estudiant/a es mostra participatiu en els debats i en les activitats.	

¹ Exercici de **Murray Schafer**, *Limpieza de oídos*. 1975, pàg. 18.

RESUM DE L'ACTIVITAT FORMATIVA

Conferència - Taller
Cora Vergara

Dia: 18 de maig de 2017

Hora: 12:30-14:30

Lloc: EART Vic

(Art+Social+Tèxtil: Contacte amb Marià Dinarés)

(Alumnes de 1er i 2n de Batxillerat Escènic - 20)

Cora Vergara Orriols

Projecte per l'assignatura TFG - Facultat de Belles Arts UB

Curs: 2016-2017

Captura de pantalla. Alumnes i tutor de l'EART de Vic. Cora Vergara Orriols (2017)

Comentaris dels alumnes:

Els temes són interessants.

M'ha agradat molt poder participar.

Els debats discutits sobre Art i Música.

Discutir entre tots les qüestions plantejades.

La música.

El suport multimèdic i el contacte físic amb els instruments.

Era interessant i explicaba bé.

L'activitat final de participació.

Les diferents maneres de fer música.

Temes a treballar:

Deixar els vídeos més estona i desenvolupar més cada tema.

Més entretingut.

El Gamelan de Bali (Indonèsia).

Art+Social+Tèxtil
PARC DE LES OLORS, CAL VILANOVA

TALLER D'ART SONOR

/PARC DE LES OLORS CAL VILANOVA
/ABRIL-MAIG DE 2017

PER A MÉS INFORMACIÓ, VISITA LA WEB:
[HTTP://PARCDELESOLORS.COM/PARC-DE-LES-OLORS-DE-CAL-VILANOVA-ALT-PENEDES/](http://parcdelesolors.com/parc-de-les-olors-de-cal-vilanova-alt-penedes/)

FITXA DIDÀCTICA

MÒDUL: Àmbit de la intervenció en el treball educacional artístic i musical.
MATÈRIA: Treball amb famílies. Treball amb infants.
TALLER: Taller d'Art Sonor. A la recerca del so.

PRESENTACIÓ DEL TALLER Proposta de treball: A partir del meu TFG, en el que investigo i fabrico instruments amb materials reciclats. Adjuntar les arts (Escultura, Música i Dibuix) amb un treball més pedagògic i d'intercanvi d'idees, ensenyar per a crear objectes o instruments sonors. A partir del camí terapèutic, i dels materials que trobem en aquest. Utilitzar el recorregut per afegir sonoritat a la experiència. REQUISITS PRÈVIS Saber escoltar i tenir ganes de participar i de crear instruments. Participar activament en el taller.
--

1. COPETÈNCIES I CONTINGUTS

OBJECTIUS Entendre qué és l'art sonor i la performance. Familiaritzar-se amb els sons i amb els materials i eines que utilitzarà. Capaç de treballar en grup i de repertir-se la feina. Capaç d'observar i d'escoltar activament.
--

1. COPETÈNCIES I CONTINGUTS

FINALITATS

- Ser capaç de resoldre tots els dubtes que plantegin.
- Capacitat d'observació.
- Escoltar i saber explicar els conceptes i la tècnica de manera clara i entenedora.
- Tenir una actitud respectuosa i afable amb els alumnes.
- Gestionar el temps adequadament.
- Fer el taller amé i dinàmic.

CONTINGUTS

- Cal descalçar-se i voler recórrer el camí. Un cop iniciat el recorregut estar molt atents i escoltar els sons que estem produint i els que no son produïts per a nosaltres.
- Dins del camí hi ha pedres i altres objectes que poden crear diferents sonoritats, a més a més de les que ja coneixem. Caldrà trobar-los o voler provar a fer diverses sonoritats. Algunes es produiràn sense haver d'interactuar.
- Treballa en grup i individual. Creació d'un instrument o objecte sonor a partir de materials reciclats i d'uns models ja preestablerts.
- Crear melodies i ritmes amb ells. Escoltar i observar el que fan els altres. Intervenir, Dirigir i Opinar.
- Treballar a partir del so descobert o de l'objecte/s que hem escollit. Partir d'elements simples per anar-hi afegint complexitat i forma al que estem fabricant.

2. RESULTATS DE CONTINGUTS

RESULTAT D'APRENTATGE	ACTIVITATS FORMATIVES
1. L'estudiant/a enten els conceptes que s'estàn desenvolupan.	1. Exercici d'escolta. <i>Camí sonor</i> ¹ .
2. L'estudiant/a mostra interès per la temàtica del taller.	3. Exercici de construcció d'instruments.
3. L'estudiant/a fa tot el que se li demana.	4. Exercici d'improvitzacio sonora.
4. L'estudiant/a té dubtes que vol solucionar.	
5. L'estudiant/a està dispers en algún moment del taller.	<hr/> ¹ A partir del Camí terapeutíc del Parc. Mirar Annex, pàgina.
6. L'estudiant/a a vegades no respecte els torns de paraula i vol acaparar tota l'atenció.	

RESUM DE L'ACTIVITAT FORMATIVA

Taller per a famílies.

Cora Vergara

Lloc: Parc de les Olors de Cal Vilanova¹, Sant Marçal, (a càrrec de Sònia Brull)

Dia: 10 de juny de 2017

Hora: De 17:00 h. a 19:00 h.

Material: Pedres, aigua i bols de ceràmica, tapes d'olles (metàl·liques), bandejas de plàstic, recipients amb tapa, fil, cordill, materials de la terra, eines de camp (escombra, rascleta)... Piezo-elèctrics, gravadora, ... baquetes.

Presentació: Com una peça musical i d'improvització, com a acció efímera, com a instruments i objectes sonors (petites escultures o peces que els nen/es i els adults es podran endur a casa).

Obres de referència: Mauricio Kagel², Pas de cinque. Nishizawa, Piscines - Céleste Boursier-Mougenot, "Suzuki".

Cora Vergara Orriols

Projecte per l'assignatura TFG - Facultat de Belles Arts UB

Curs: 2016-2017

1 Web: calvilanova.com

<http://www.calvilanova.com/visita-en-familia-taller-dart-sonor-al-parc-10-06-2017/>

2 **Mauricio Kagel**. Pas de cinq, Ensemble intercontemporain. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=-BqZILDp95E&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0&index=50>

Imatge del Camí Terapèutic. Des de: <https://www.facebook.com/parc-delesolorscalvilanova>

Art+Social+Tèxtil
MUSEU ENRIC MONJO

FITXA DIDÀCTICA

MÒDUL: Àmbit de la intervenció en el treball educacional artístic i musical.
MATÈRIA: Treball amb infants.
TALLER: Reciclatge, reanimació de la matèria. Construcció d'instruments amb materials reciclats. FEM MÚSICA!

PRESENTACIÓ DEL TALLER A partir del meu TFG, en el que investigo i fabrico instruments amb materials reciclats. Adjuntar les arts (Escultura, Música i Dibuix) amb un treball més pedagògic i d'intercanvi d'idees, ensenyar per a crear objectes o instruments sonors. Construcció d'instruments a partir de materials reciclats, escoltar i fer composicions en grup per crear música. Dibuixar les primeres idees d'instruments i imaginar-nos com podríem representar els sons que estem sentint. (A mode de partitures gràfiques). REQUISITS PRÈVIS Saber escoltar i tenir ganes de participar i de crear instruments. Participar activament en el taller.

1. COPETÈNCIES I CONTINGUTS

OBJECTIUS Familiaritzar-se amb els sons i amb els materials i eines que utilitzarà. Capaç de treballar en grup i de repertir-se la feina. Capaç d'observar i d'escoltar activament.

1. COPETÈNCIES I CONTINGUTS

FINALITATS

Ser capaç de resoldre tots els dubtes que plantegin.

Capacitat d'observació.

Escoltar i saber explicar els conceptes i la tècnica de manera clara i entenedora.

Tenir una actitud respectuosa i afable amb els alumnes.

Gestionar el temps adequadament.

Fer el taller amé i dinàmic.

CONTINGUTS

Treballa en grup i individual. Creació d'un instrument o objecte sonor a partir de materials reciclats i d'uns models ja preestablerts.

Crear melodies i ritmes amb ells. Escoltar i observar el que fan els altres. Inter-venir, Dirigir i Opinar.

Treballar a partir del so descobert o de l'objecte/s que hem escollit. Partir d'elements simples per anar-hi afegint complexitat i forma al que estem fabricant.

2. RESULTATS DE CONTINGUTS

RESULTAT D'APRENTATGE	ACTIVITATS FORMATIVES
1. L'estudiant/a enten els conceptes que s'estàn desenvolupan.	1. Construcció de guitarres amb materials reciclats.
2. L'estudiant/a mostra interès per la temàtica del taller.	2. Exercici d'improvització musical.
3. L'estudiant/a fa tot el que se li demana.	
4. L'estudiant/a té dubtes que vol solucionar.	
5. L'estudiant/a està dispers en algún moment del taller.	
6. L'estudiant/a a vegades no respecte els torns de paraula i vol acaparar tota l'atenció.	

RESUM DE L'ACTIVITAT FORMATIVA

Lloc: Museu Enric Monjo, Vilassar de Mar.

Dia: 8 de juny de 2017

Hora: De 9:30h. a 13:30 h.

Encarregades del museu: Gemma i Montse Alier.

Materials: Fusta, capces de cartró, fils nylon, claus, cinta,...

Material didàctic: Obres de referència: Orquesta Cateura Paraguay, Basket Beat, Hacelo Sonar¹, Taller Baschet, Céleste Boursier-Mougenot - Piscine².

Cora Vergara Orriols

Projecte per l'assignatura TFG - Facultat de Belles Arts UB

Curs: 2016-2017

1 **Hacelo Sonar.** Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=PsRVKMGXHuQ&index=84&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZCOXA0>

2 **Céleste Boursier-Mougenot - Piscine.** Des de: Variation, Piscines, Céleste Boursier-Mougenot. Des de: https://www.youtube.com/watch?v=mpwBbm22_y0&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZCOXA0&index=41

Fotografia segona sessió de treball. Per Gemma del Museu Enric Monjo de Vilassar de mar .¹

1 Mirar Annex 5 pàgine 23, 24 i 25.

Objectius

Assolir els coneixements bàsics de l'art sonor, la construcció d'instruments i objectes sonors, coneixements d'aústica,

Aportar una mirada col·lectiva, personal, artística, social, pedagògica al projecte.

Millorar la tècnica i la pràctica artística i educacional, tant individual com col·lectiva.

Poder fer un projecte que englovi l'art plàstic ("esculòric") i la música.

Conclusions

Una/un pot estar inmers en un projecte i veure que aquest va per el bon camí. Que les proves surten com una/un esperava, ... En aquest moment d'euforia i de felicitat sempre hi ha algú o alguna cosa que et fa caure. I amb un altre tipus de veritat (pero veritat al cap i a la fi) et diu tots els errors que has comès, i amb altres paraules, tot el que et queda per fer, recórrer, saber, investigar.

Jo pensu, tant costa valorar també la part bona. No tot és bo pero no tot es dolent tampoc. Un/una no pot ser perfecte. Es mes, pel que a mi respecte, no ho hauria de ser, hauriem de tenir les ganes, el temps, i el medis suficients (tots) per descobrir diverses activitat, feines, i maneres de viure. Així entendriem moltes coses. I no fer una sola cosa, igualment valorable, inclús embejable.

Tot i que, potser els objectius a desenvolupar i aconseguir, van ser sumament elevats, i consider-ho que no eh tingut el temps suficient per a portarles a terme totes. Estic molt satisfeta del resultat, entenent aquest com tot el procés i tot el que sé que queda per fer. Es un treball inacabat, de fet no crec que sigui ni un treball. Ha sigut un aprenentatge, un procés de constància, amb molts errors (que s'han anat resolvent al llarg d'aquest últim semestre). Han sigut moltes ganes de fer coses, i de fer-les en equip. Han sigut molts somriures, ganes de dir i fer coses. No només per part meua, més aviat aquest treball l'han fet totes les persones que formen aquest projecte.

Bibliografia

ADORNO, Th. W. Disonancias. Introducción a la sociología de la música. Obra completa, 14. Madrid. Ediciones Akal, S.A. 2009.

BASCHET, François. The Sound Sculptures of Bernard and François Baschet. Edited by Martí Ruiz. Translations by Mary Halen (Caroline) Lane, Candace LyonsJoachim De Nys. Edicions de la Universitat de Barcelona, Adolf Florença, s/n. Barcelona. (1920-2014). 2017.

Catálogo: Escuchar con los ojos. Arte sonoro en España, 1961-2016. Eds. José Iges, José Luis Maire y Manuel Fontán del Junco. Fundación Juan March, octubre de 2016. pp. 26-29

POWEL, John. Así es la música. Armonía, tonos, acordes y otros secretos de una buena música. Barcelona. Antoni Bosch editor, S.A. 2012.

SCHAFER, A. Murray. El compositor en el aula. Santander. Morello S.A. Artes Gráficas. 1998.

SCHAFER, A. Murray. El nuevo paisaje sonoro. Santander. Morello S.A. Artes Gráficas. 1998.

SCHAFER, A. Murray. El rinoceronte en el aula. Buenos Aires. Ricordi Americana S.A.E.C. 1975.

SCHAFER, A. Murray. Limpieza de oídos. Traducción Ricardo Arturo de Gainza. Buenos Aires. Ricordi Americana S.A.E.C. 1975.

SCHAFER, R. Murray. El paisaje sonoro y la afinación del mundo. Barcelona. INTERMEDIO Prodimag, S.L. 2013.

WILLEMS, Edgar. El oído musical: La preparación auditiva del niño. Barcelona, Ed. Paidós, S.A., 2001.

DOC (DVD): BURKETT, Elionor. Ithemba: Una història de superació a través de la música. Barcelona. Paral·lel 40, cop. 2012

Webgrafia

[1, pàg. 19] Projecte, "**Garbage Patch**". Recuperat el 2 de juny de 2017. Des de: <http://parteclimatico.wixsite.com/parteclimatico/copia-de-murder-earth-7>

Pàgina web pròpia. Recuperat el 2 de juny de 2017. Des de: <http://coravergara.wixsite.com/cora-vergara/garbage-patch>

[3, pàg. 20] Projecte, "**FELICITAT**". Recuperat el 2 de juny de 2017. Des de: <http://www.ub.edu/procol/content/liliurament/felicitat>

[5, pàg 23] Projecte, "**Dia a dia amb ...**". Recuperat el 2 de juny de 2017. Des de: <http://coravergara.wixsite.com/cora-vergara/blank-1>

[Fotografia 1, pàg. 27] **Luigi Russolo**. Futurismo y música II: Russolo y "El arte de los ruidos". Recuperat el 12 de maig de 2017. Des de: <http://elruidoylamusica.blogspot.com.es/2013/03/russolo-y-el-arte-de-los-ruidos.html>

[Fotografia 2, pàg. 28] **John Cage** - extracto del documental Écoute ("Escucha") - Nueva York, 91' [Parte I]. Recuperat el 12 de maig de 2017. Des de: https://www.youtube.com/watch?v=_fE3Rk_VhNI

John Cage 4'33". Recuperat el 17 de maig de 2017. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=7C-5qfMfhjZk&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0&index=64>

[Fotografia 3, pàg. 29] Loup Barrow 2012 - Cristal Baschet. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=1g6i7KUu2Lg&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0&index=72>

[Vídeo 4, pàg.29] Uakti | Krishna I (Artur Andrés) | Instrumental SESC Brasil. Recuperat el 25 d'abril de 2017. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=5yZijDmnLuY&index=65&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0>

[Vídeo 5, pàg. 29] Pipes Solomon Islands. Recoperat el 17 de maig de 2017 Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=4BgNRkNpGyg&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0&index=66>

[Vídeo 6, pàg. 29] Pinuccio Sciola - Pietre Sonore 6 Sound Stones. Recuperat el 17 de maig de 2017. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=v7uq3q8f7zM>

[8, pàg. 30] Loup Barrow 2012 - Cristal Baschet. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=1g6i7KUu2Lg&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0&index=72>

[10, pàg.31] **Orquestra Cateura de Paraguay**. Recuperat el 25 d'abril de 2017. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=7AOnZb7ZlJI&t=35s&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0&index=74>

Pàgina web. Des de: <http://www.recycledorchestracateura.com/>

Orquesta Cateura. Des de: https://www.youtube.com/watch?v=zCvTU_F8vCs&list=PLk3Dq-5eWH8vh-Y9IXgWp9w3irY4ZCOXA0&index=26

Orquesta Basura. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=NXxQowHVcKE&index=21&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZCOXA0>

[1, pàg 34] **Basket Beat**: Projecte d'art i esport comunitari. Recuperat el 14 de març de 2017. Des de: <http://www.basketbeat.org/> <http://www.basketbeat.org/>

Fotografies. Des de: <https://www.flickr.com/search/?text=basketbeat>

Actua Tv3: Basket Beat. Recuperat el 14 de març del 2017. Des de: <http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/actua/basquet-beat/video/4405212/>

Big Band Basket Beat Barcelona 2016. Recuperat el 14 de març de 2017. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=5WCoKET6DhI&index=75&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZCOXA0>

[1, pàg. 37] **Mosaico de sonidos**. Recuperat el 2 de febrer de 2017. Des de: <https://www.facebook.com/mosaicodesonidos>

Mosaico de sonidos. ASPACE Gipuzkoa. Recuperat el 2 de febrer de 2017. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=RcBDQKVcxpc&t=564s>

'Mosaico de Sonidos': un proyecto musical para integrar a personas con discapacidad intelectual. Fundación BBVA. Recuperat el 2 de febrer de 2017. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=vOdq9EgXJFc&t=22s>

Teaser Mosaico de Sonidos. Mosaico de Sonidos. Recuperat el 2 de febrer de 2017. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=zMAoOsWeMUU>

[2, pàg 38] **Catherine Clancy**. Biografia i preprojectes educacionals. Recuperat el 6 d'abril de 2017. Des de: <https://musicoterapiaccmt.wordpress.com/2015/04/19/un-mati-dorquestra-en-lauditori-de-barcelona/#more-36>

Taller Baschet. Recuperat el 10 de febrer de 2017. Des de: <http://tallerbaschet.cat/>

[2,3, pàg. 41] **Germans Baschet**. Educació. Recuperat el 2 de juny de 2017. Des de: <http://francois.baschet.free.fr/educationes.html>

Baschet instruments in a Catalan school P5B 1. Recuperat el 2 de juny de 2017. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=kGJfYGdZ3w4&index=76&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZCOXA0>

Martí Ruiz, Taller Baschet. Recuperat el 2 de juny de 2017. Des de: https://www.youtube.com/watch?v=rGN-c5BkU_YI&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZCOXA0&index=39

Arts Sonor. Recuperat el 2 de juny de 2017. Des de: <http://www.artsonor.net/>

Germans Baschet. Recuperat el 10 de febrer de 2017. Des de: <http://francois.baschet.free.fr/frontfr.htm>

Emission de télévision avec François Baschet, Jacques et Yvonne Lasry. Jacques Lasry joue ses œuvres au Cristal. Recuperat el 12 de maig de 2017. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=awaFd6gArLg>

Escola els Horts. Recuperat el 14 de març de 2017. Des de: <http://www.xtec.cat/ceiphorts/>

[1, pàg. 56] **Hacelo Sonar!** - Micros - Guitarra. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=-7BgULbyS-PA&index=81&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0>

Hacelo Sonar! - Micros - Tambor. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=enaqHyUCIns&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0&index=82>

HACELO SONAR. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=U4epYjCu3sY&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0&index=83>

Hacelo Sonar. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=PsRVKMGXHuQ&index=84&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0>

[2, pàg. 56] Variation, Piscines, Céleste Boursier-Mougenot. Recuperat el 17 de maig de 2017. Des de: https://www.youtube.com/watch?v=mpwBbm22_y0&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0&index=41

Parc de les olors Cal Vilanova. Recuperat el 14 de març de 2017. Des de: <https://www.facebook.com/parcdelesolors>

<http://parcdelesolors.com/parc-de-les-olors-de-cal-vilanova-alt-penedes/>

[2, pàg. 88] Kagel, Pas de cinq, Ensemble intercontemporain. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=-BqZILDp95E&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0&index=50>

Annex 2:

[1, pàg. 10] Baschet Association of Japan. Arts Council Tokio. Recuperat el 2 de juny de 2017. Des de: <https://www.artscouncil-tokyo.jp/en/what-we-do/support/program/7138/v>

[4,5,6, pàg. 11] **Germans Baschet.** Exposicions. Recuperat el 2 de juny de 2017. Des de: <http://francois.baschet.free.fr/exhibitionses.html>

Annex 3:

[1, pàg. 16] Programa "ACTUA", Centre Cívic, les Basses. Extret del Programa Actua de TV3. Voces y música para la integración. Recuperat el 10 d'abril de 2017. Des de: <http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/actua/voces/video/4394431/>

[2, pàg. 16] Col·lectiu TransFORMAS. Recuperat el 10 d'abril de 2017. Des de: <http://transformas.es/>
Extret del programa Programa (TV3) Arts i Oficis: Arts Aplicades. Recuperat el 10 d'abril de 2017. Des de: <http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/arts-i-oficis/arts-aplicades/video/5490592/>

[3, pàg. 17] Des de: <https://www.auditori.cat/es/el-gamelan-la-musica-de-la-isla-de-los-dioses>
Des de: <https://www.facebook.com/gamelanpenempaanguntur/>

Webgrafia complementària

Imàtges des de: <https://www.flickr.com/>

Auditori de Barcelona. Recuperat el 6 d'abril de 2017. Des de: <https://www.auditori.cat/>

Fotografies. Des de: <https://www.flickr.com/search/?text=auditori%20barcelona>

Altres fonts consultades. Recuperat el 15 de febrer de 2017. Des de: <https://www.ecosia.org/>

Llibres. Des de: <http://aladi.diba.cat/>

Diccionari DIDAC. Recuperat el 19 de maig de 2017. Des de: <http://www.dicdidac.cat/cgibin/escolx.pgm>

Bart Hopkin. Des de: <http://barthopkin.com/>

Baschet Bros, musical foundation,1974. Recuperat el 2 de juny de 2017. Des de: https://www.youtube.com/watch?v=_C-bhcSYPcY&index=63&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0

Laboratori d'Escultura Sonora. Recuperat el 2 de juny de 2017. Des de: <http://esculturasonoralab.blogspot.com.es/>

¿Qué és el arte sonoro? Recuperat el 2 de juny de 2017. Des de: <http://www.march.es/arte/madrid/exposiciones/arte-sonoro/que-es.aspx?l=1>

Escuchar con los ojos. Arte sonoro en España, 1961-2016. Recuperat el 2 de juny de 2017. Des de: <http://www.march.es/arte/madrid/exposiciones/arte-sonoro/que-es.aspx?l=1>

Fundación Juan March. Des de: <http://www.march.es/arte/madrid/exposiciones/arte-sonoro/que-es.aspx?l=1>

JovesTEB. Des de: <http://jovesteb.org/blog/category/horaris-2/>

Associació Gabella. Des de: <https://www.facebook.com/ASGabella/>

Videos. Recuperat el 17 de maig de 2017. Des de: <https://www.youtube.com/>

Khu du lịch Đồi Mộng Mơ - Đà Lạt. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=9uScac-N2jk&index=1&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0>

Hacelo sonar: Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=K7RkMwx-bPo&index=11&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0>

Riciclato Circo Musicale - Tutorial #1 - Bidon Street. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=IK-6jKzE7agw&index=18&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0>

Chabieraas. Des de: https://www.youtube.com/watch?v=_QNfbeQlIMg&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0&index=20

Documental It Might Get Loud, 2008. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=GVXnW-65q2U8&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0&index=23>

Céleste Boursier-Mougenot | From Here to Ear. Des de: https://www.youtube.com/watch?v=stFyG_AAje8&index=85&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0

FreePort [No 007]: Céleste Boursier-Mougenot. Des de: https://www.youtube.com/watch?v=Yn-93J2axD_k&index=42&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0

Pendulum Music Steve Reich 1968. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=fU6qDeJPT-w&index=43&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0>

György Ligeti- Poema sinfónico para 100 Metrónomos. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=-QCp7bL-AWvw&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0&index=44>

'Sea Organ' by Nikola Bašić (Zadar, Croatia). Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=H185J3qn-HCc&index=45&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0>

Bélaműhely - Tekno_1. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=xyxb546yxcg&index=46&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0>

Nishizawa plays "Japanese original music". Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=yXlvWahUu-CY&index=49&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0>

Carmen de Bizet par ZIC ZAZOU pour la Grande Battle. Des de: https://www.youtube.com/watch?v=96I_UrTOZF0&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0&index=67

Rigs!: Tom Nunn demonstrates Skatchboxes. Des de: <https://www.youtube.com/watch?v=ElrJisnht-SU&index=80&list=PLk3Dq-5eWH8vhY9IXgWp9w3irY4ZC0XA0>

ANNEXOS

ÍNDEX

ANNEXOS

5 Annex 1: Cartells exposicions treballs relacionats amb el TFG.

9 Annex 2: Referents: Explicació i imatges dels projectes.

10 Germans Baschet

12 John Powel

Murray Schafer

15 Annex 3: Altres referents

16 Ithemba

16 Pablo González: Director de Orquesta al Centre Cívic Les Basses.

16 TransFORMAS

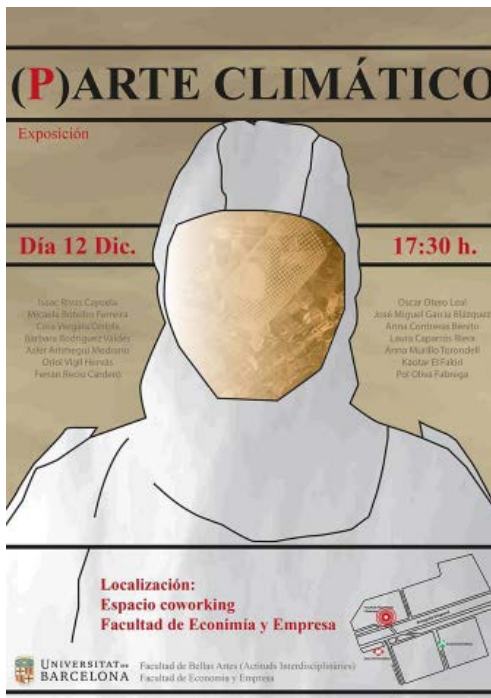
17 Gamelan

19 Annex 4: Escola els Horts

23 Annex 5 Museu Enric Monjo, Vilassar d Mar

ANNEX 1:

CARTELLS EXPOSICIONS TREBALLS RELACIONATS AMB EL TFG.

(P)ARTE CLIMÁTICO

En cualquier momento es posible cambiar un hábito, pero no una extinción. Por este motivo, es imperativo volver a encender una vez más la reflexión sobre el cambio climático. Porque jamás habrá demasiados puntos de vista cuando se habla de supervivencia.

La exposición colectiva (P)arte Climático une en un mismo espacio distintas visiones sobre las consecuencias de nuestro insostenible modelo de sociedad.

<https://youtu.be/wwXDaU84mtk>

Fundiciones

Centro De Arte Shiva Monumental
Del día 3 al 15 de juny de 2016

Inauguració:
Divendres 3 de juny a les 19h

Exposició d'un grup d'estudiants de l'assignatura de foneria de la Facultat de Belles Arts en la qual es podrà visitar el resultat de la seva feina: l'intricat procés de la fosa de metalls.

+ info

ANNEX 2:
MÉS APUNTS SOBRE ART SONOR

TALLER BASCHET

PLEASE PLAY

Títol de les exposicions. Es demanava al públic (espectador), que toquesin l'es escultura (peces, instruments, ...) sonores.

El nivell sensorial, ens permet tocar amb els ulls, mirar amb les orelles, escoltar amb els dits. Permet lectures diferents de les habituals en una escultura.

"The sculpture makes something, and musicians or visitors use it to create their own art. It is a double - trigger operation."

__François Baschet.

(1) Fotografia d'en Martí Ruiz al Arts Concil Tokio, per Ichiro Murakami (2013) .Des de: <https://www.artscouncil-tokyo.jp/en/what-we-do/support/program/7138/>

El visitant o usuari, pot sentir que se l'ha tingut en compte, que se l'accepta sense jutjar-lo, i se li permet de participar de la mateixa manera que a tota la resta de persones.

(2) Talleres para niños en la exhibición de los hermanos Baschet 1999, Munich. Des de: <http://francois.baschet.free.fr/educaciones.html>

(3) Niños con el Instrumentarium Bernard Baschet. Des de: <http://francois.baschet.free.fr/educaciones.html>

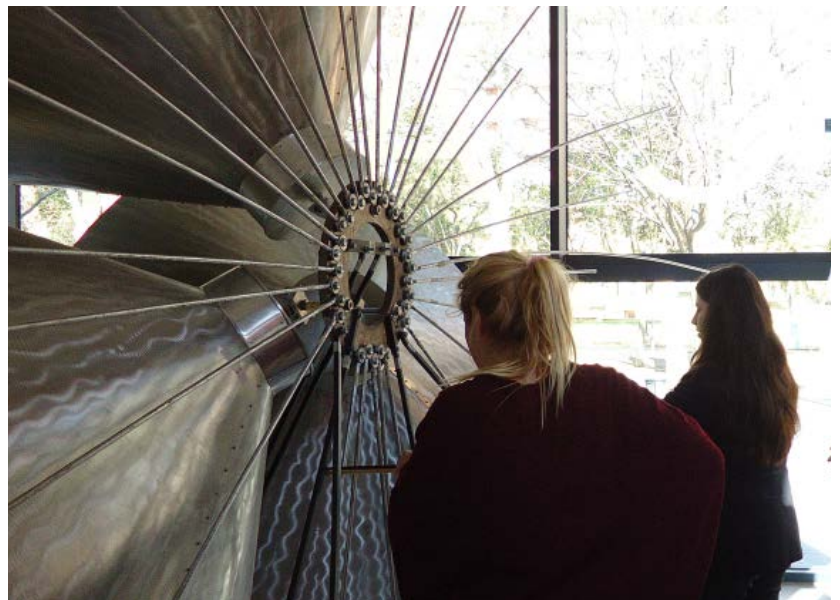
(4) One Visitor among millions who attended Osaka '70. Des de: <http://francois.baschet.free.fr/exhibitionses.html>

(5) Niños en el Barbican Center, Londres, 1983. Des de: <http://francois.baschet.free.fr/educaciones.html>

(6) Moderna Museet Stockholm 1965. Des de: <http://francois.baschet.free.fr/exhibitionses.html>

Alumnes de l'assignatura d'Art Sonor tocant una escultura Baschet a Can Jaume Andreu. Fotografia presa per Cora Vergara. (2016)

JOHN POWELL

Cada día oímos millones de sonidos y sólo unos pocos, son notas musicales. Normalmente, las notas musicales se crean deliberadamente a partir de un instrumento musical, pero también pueden producirse en situaciones ajenas a la música, como cuando golpeas ligeramente una copa de vino o haces sonar el timbre de una puerta. Al margen de cuándo y cómo se produzcan, las notas musicales tienen un sonido distinto al de otros sonidos.

¿Cuál es la diferencia entre una nota musical y cualquier otro tipo de sonido?

La música nos afecta emocionalmente y puede amplificar o transformar nuestro estado de ánimo.

A medida que crecemos, vamos desarrollando una enorme habilidad para identificar e interpretar los sonidos. Vamos acumulando una enorme biblioteca de sonidos que nos ayudarán a entender lo que sucede a nuestro alrededor.

Para formar un ruido se unen varios conjuntos de ondas de presión. Las ondas generadas por una puerta, una cerradura, una pared y una bisagra se unen para formar el ruido completo de una puerta que se cierra.

___ John Powel, Así és la música. (2012)

R. MURRAY SCHAFER

Clase primera

RUIDO

Es una señal sonora indeseable.

Es la estática en un teléfono o el crujido del celofán de caramelos.

La disonancia. Puede que para algunos lo sea, sin embargo, consonancia y disonancia son términos relativos y subjetivos.

La disonancia más antigua en la historia de la música fue la tercera mayor (Do-Mi). La consonancia más reciente en la historia de la música fue la tercera mayor (Do-Mi).

Es cualquier señal sonora que interfiere. Es el destructor de las cosas que deseamos escuchar.

Schopenhauer decía que la sensibilidad de una persona hacia la música varía en forma inversamente proporcional a la cantidad de ruido que puede soportar, a medida que aumentamos la selectividad de nuestra audición, aumenta también progresivamente la cantidad de señales de interferencia capaces de distraernos.

Para las personas sensibles a los sonidos, el mundo está saturado de ruido.

Clase segunda

SILENCIO

El silencio - la ausencia de sonido - es negro.

John Cage dice: no hay tal cosa como el silencio.

(pausa de treinta segundos para escuchar)

Si es así: ¿El silencio es ruido?

(pausa de treinta segundos)

El silencio suena.

El silencio esencial es la muerte.

__Apunts Murray Shafer en el llibre: Limpieza de oídos (1975), pàgines 15 - 19.

ANNEX 3:
ALTRES REFERENTS

1. ITHEMBA

Ithemba = Esperança. Un film d'Elinor Burkett et Errol Webber. (2010)

Documental sobre un grup musical format per vuit joves amb discapacitat, de Zimbabwe.

A l'escola em sentia lliure, i vaig aprendre a ser pendent. Vaig acabar els estudis el 2005, després vaig decidir ensenyar música als grups de primària.

Sempre he tingut el somni d'anar als EUA, de poder cantar per milers de persones, i que la gent oblidi que sóc discapacitada. ___ Prudence. Cantant d'Ithemba.

2. PROGRAMA "ACTUA" --> Centre Cívic les basses¹.

Aquests nens han trobat una vocació, una il·lusió i una nova manera d'expressar-se. Han descobert que la música es un llenguatge universal per transmetre valors de convivència.

"No és una escuela de música, és una escuela de vida. Los objetivos sociales de voces y música para la integración, es lo más importante que lo musical. Muchos de nuestros niños y jóvenes no saben qué hacer. Vienen buscando oportunidades. Y hacía dónde vamos, es que sea una gran orquesta. Que lleve un mensaje de verdad de paz y de solidaridad."

"No li donem molta importància d'on venim. Per qué segons jo, crec que tothom es del món, ningú es d'un lloc."

"La base del entendiment és el diàleg, sense el diàleg un no pot fer res."

3. TransFORMAS²

"TransFORMAS és una entitat cultural sense ànim de lucre que vam formar fa 10 anys ara, jo i una altre persona. En principi era una entitat que tractava d'aglutinar a gent que estigues interessada en això que en dèiem <<teatre social>>, que no sabíem ven be que era. I vam començar a experimentar amb metodologies més conegudes com el teatre de l'oprimit i finalment avui, es una entitat cultural amb una companyia semiprofessional que està ubicada en una presó."

___Eva Garcia: Fundadora i directora de TransFORMAS

1 Extret del Programa Actua de TV3. Voces y música para la integración. Des de: <http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/actua/vo-ces/video/4394431/>

2 Extret del programa Programa (TV3) Arts i Oficis: Arts Aplicades. Des de: <http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/arts-i-oficis/arts-aplicades/video/5490592/>

GAMELÁN³

Tambien sería necesario estudiar la música de otras culturas, para ubicar a la nuestra en una perspectiva adecuada.

El del Museo de la Música es un gamelán gong kebyar que procede de Bali y que tiene una cuarentena de piezas . Su adquisición reciente ha hecho posible organizar varios talleres de interpretación de este instrumento colectivo y espectacular . Bajo la guía de Jordi Casadevall , podremos disfrutar de los resultados y descubrir las sonoridades refinadas y complejas de una de las grandes tradiciones de la música clásica asiática

Imatge del Gamelan Gong Kebyar. Des de: <https://www.facebook.com/gamelanpenempaanguntur/>

Gamelan Penempaan Guntur:

Intèrprets actuals: Ángel Blanco, Enrico Buonanno, Miquel Canellas, Rafael Caro, Jordi Casadevall, Anna Contreras, Gerard Erruz, Ricard Escudero, Roseta Marí, Agustín Martorell, Carlota Muñoz de la Nava, Marc Pitarich, Giuseppe Pulice, Juan L. Restrepo, Víctor Quero, Martí Ruids, Natàlia Sánchez, Lluís Solsona, Violeta Tello, Cora Vergara, Sol Zamora, Carme, Blai,

Jordi Casadevall, gamelan gong kebyar y conducció.

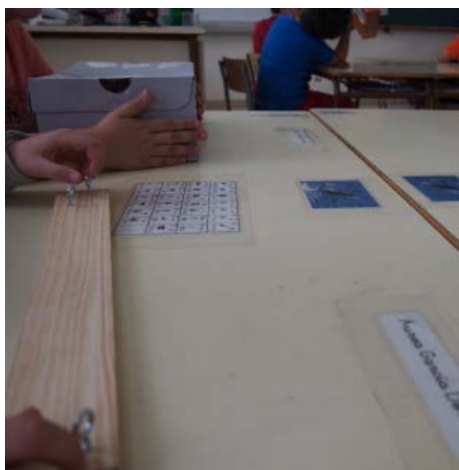

Alguns integrants del Gamelan Gong Kebyar. Des de: <https://www.facebook.com/gamelanpenempaanguntur/>

³ Des de: <https://www.auditori.cat/es/el-gamelan-la-musica-de-la-isla-de-los-dioses>

Des de: <https://www.facebook.com/gamelanpenempaanguntur/>

ANNEX 4:
ESCOLA ELS HORTS

Fotografies preses per Anna Contreras i Cora Vergara. En el segon taller de construcció d'instruments, a l'escola els Horts. 25 de maig de 2017.

ANNEX 5:
MUSEU ENRIC MONJO, VILASSAR DE MAR

Fotografies de les sessions de treball al Museu Enric Monjo de Vilassar de Mar. (2017)

